

Струка (Назив):		ОСТАЛЕ ДЈЕЛАТНОСТИ		
Занимање (назив):		ЧАСОВНИЧАР		
Предмет (назив):		ТЕХНИЧКА ФИЗИКА		
Опис (предмета):		Стручни предмет		
Модул (наслов):		КИНЕМАТИКА, ДИНАМИКА И МЕХАНИЗМИ		
Датум:	Август, 2021. године	Шифра:	Редни број: 01	
Сврха				
Модул је развијен како би ученици:				
- били упознати са јединственим експериментима и теоријом у физици,- стекли основна знања из механичког кретања,- могли да уоче функционалну везу између физичких величина које детерминишу кретање,- предвиде и реконструишу кретање тијела,- сврсисходно користили стечена знања при изучавању садржаја из струке.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Елементарна знања предмета физика из основне школе.				
Циљеви				
Изучавањем садржаја који су у модулу ученици ће:				
- упознати и продубити основне појмове и законитости механичког кретања,- уочавати да је кретање опште својство материје,- разумијети физичке појаве и законе у природи, њиховим узроцима и посљедицама,- дефинисати кинематичке и динамичке величине које одређују облике механичког кретања,- развити способности спознајног посматрања, уочавања и издвајања битних елемената механичког кретања,- развијати опште способности као што су: прецизност, систематичност и креативност,- подстицати тимски рад, сарадњу и личну одговорност,- примјењивати стечена знања за разумијевање садржаја стручних предмета.				
Теме				
1. Кинематика транслаторног кретања 2. Кинематика обртног кретања 3. Динамика транслаторног кретања 4. Динамика обртног кретања 5. Механизми				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Кинематика	- објасни разлику	- прикаже	- савјесно, одговорно, уредно и	Наставник ће:

транслаторног кретања	између скаларних и векторских величина, - дефинише материјалну тачку, растојање, путању, пут, - дефинишу помак, брзину и убрзање. - напише закон пута код транслаторног кретања помоћу елемената кретања.	графичким путем збир и разлику вектора као и растављање вектора на компоненте, - одређује елементе кретања: референтно тијело, референтни систем, вектор положаја,	правовремено обавља повјерене послове, - ефикасно планира и организује вријеме, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за његов рад, - испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима,	- припремити задатке за групни рад ученика ради извођења закључака, - приближити ученицима елементе кретања ради разумијевања равномјерног и неравномјерног кретања, - селективним задацима презентовати функционалне везе између физичких величина механичког кретања које доводе до закона пута код транслаторног кретања,
2. Кинематика обртног кретања	- дефинише угаону брзину и угаоно убрзање, - објасни карактеристике равномјерног кружног кретања,	- уочи везу између тангенцијалне и угаоне брзине, - рјешава једноставније и средње сложеније задатке из кинематике обртног кретања.	- одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално - етичким нормама и вриједностима, - испољи иницијативу и предузимљивост, - показује добру радну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид, - испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду.	Наставник ће: - објаснити појмове: угаона брзина и угаоно убрзање, - извести везу између угаоне и тангенцијалне брзине код кружног кретања, - на релевантним примјерима, припремљеним у форми презентације, објаснити карактеристике кружног кретања уз активно учешће ученика, - селективним задацима презентовати функционалне везе између физичких величина које описују обртно кретање,
3. Динамика транслаторног кретања	- дефинише силу као интуитивни и физички појам, - формулише Њутнове законе динамике, - разликује поједине системе	- уочи да је узрок кретања сила, - рјешава једначину кретања.		Наставник ће: - продискутовати карактеристике интеракција у природи које одређују понашање материје, - селективним избором задатака навести ученике на закључак

	референције,			да је узрок кретања сила, - кроз групни рад продискутовати Њутнове законе динамике, - приближити ученицима појам релативности кретања, - на примјерима показати рјешавање једначине кретања уз презентацију,
4. Динамика обртног кретања	- образложи постојање центрипеталног убрзања код кружног кретања, - објасни дјеловање сила код кружног кретања, - дефинише величине које одређују обртно кретање: момент силе, момент инерције и момент импулса,	- уочи да момент инерције тијела зависи од распореда масе тијела у односу на осу обртања, - израчуна момент инерције и да постави једначину кретања тијела, - рјешава једноставније и средње сложене задатке из динамике обртног кретања.		Наставник ће: - приближити ученицима физичке величине које одређују обртно кретање, - приказати дјеловање сила код обртног кретања, - селективним задацима за групни рад ученицима приближити момент силе, момент инерције и момент импулса, - припремити моделе за групни рад израчунавања момента инерције тијела високог степена симетрије, - на релевантним примјерима показати поступак рјешавања једначине кретања, - изабрати задатке ради прорачуна величина из наведене области.
5. Механизми	- наведе и препозна алатне машине које се користе у струци, - објасни принцип рада појединих машина, - објасни различите врсте преносних			Наставник ће: - упознати ученике са алатним машинама, - објаснити принцип рада алатних машина, - презентовати различите врсте преносних система.

	система.			
Интеграција				
Механика Технологија обраде Технологија занимања Конструисање Практична настава				
Извори				
- уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске, - друга стручна и теоријска литература, - дидактички материјали, - учила,				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				

Струка (Назив):	ОСТАЛЕ ДЈЕЛАТНОСТИ		
Занимање (назив):	ЧАСОВНИЧАР		
Предмет (назив):	ТЕХНИЧКА ФИЗИКА		
Опис (предмета):	Стручни предмет		
Модул (наслов):	МЕХАНИЧКИ РАД, МЕХАНИЧКА ЕНЕРГИЈА И ТЕРМОДИНАМИКА		
Датум:	Август, 2021. године	Шифра:	Редни број: 02
Сврха			
Модул је развијен како би ученици: - били упознати са појмовима механичког рад и механичке енергије, - упознали узајамну повезаност и условљеност између механичког рада и механичке енергије, - вршили повезивање механичких и термодинамичких процеса, - стекли основна знања из механике флуида, - користили физичке законе у рјешавању проблема у струци и лакше схватили појаве које нису директно обухваћене садржајима овога програма.			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Усвојено знање из првог модула.			
Циљеви			
Садржаји у модулу омогућавају: - продубљивање основних појмова о механичком раду и механичкој енергији, - дефинисање величина које одређују механичке и термодинамичке процесе, - развијање способности спознајног посматрања, уочавања и издвајања битних елемената механичких и термодинамичких процеса и механике флуида, - развијање општих способности као што су систематичност и прецизност, - разумијевање значаја закона физике у струци и свакодневном животу, - примјењивање стечених знања у савладавању садржаја карактеристичних за струку.			
Теме			
1. Сила и импулс силе 2. Механички рад и механичка енергија 3. Основе хидраулике 4. Основе термодинамике 5. Хидрауличне машине			

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способен да:			
1. Сила и импулс	- дефинише други Њутнов закон динамике,- дефинише снагу и коефицијент корисног дејства,- објасни повезаност физичких величина,- разумије гравитацију и њен утицај на кретање.	- израчуна импулс силе и промјену импулса тијела,	- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове,- ефикасно планира и организује вријеме,- испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за његов рад,- испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима,- одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад,- испољи позитиван однос према професионално - етичким нормама и вриједностима,- испољи иницијативу и предузимљивост,- показује добру радну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид,- испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација,- испољава способност	Наставник ће: - продискутовати формулације Њутнових закона динамике,- релевантним примјерима образложити поступак израчунавања импулса силе и промјене импулса тијела,- групним радом систематизовати дефинисање физичких величина уз презентацију,- повезаност физичких величина пропратити одговарајућим примјерима,- презентовати Њутнов закон гравитације.
2. Механички рад и механичка енергија	- дефинише енергију и механички рад,- разумије повезаност и условљеност механичког рада и енергије,- разумије закон одржања механичке енергије,	- израчунава рад сталне силе на пређеном путу,- одређује енергију тијела у различитим стањима- примјењује разумије закон одржања механичке енергије при рјешавању физичких и практичних проблема		Наставник ће: - објаснити појмове механички рад и механичка енергија,- селективним задацима за групни рад приближити ученицима поступак израчунавања рада сталне силе, као и израчунавање механичке енергије,- на релевантним примјерима презентовати закон одржања енергије.
3. Механика флуида	- схвати разлику између стишљивог			Наставник ће:

	и нестишљивог флуида, - објасни шта је хидростатички притисак, - искаже Паскалов и Арихимедов закон, - разумије проток флуида и једначину непрекидности флуидне средине, - дефинише примјену Бернулијеве једначине, - објасни начине мјерења притиска у струјној цијеви.		самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду.	- образложити природу флуидне средине, - презентовати Паскалов и Арихимедов закон, - селективним задацима за групни рад уз презентацију обрадити проток флуида и једначину непрекидности флуидне средине, - показати Бернулијеву једначину, - образложити начине мјерења притиска у струјној цијеви.
4. Термодинамика	- схвати повезаност механичких и термодинамичких процеса, - разумије појмове: унутрашња енергија тијела, количина топлоте, специфична топлота и топлотна капацитативност, - формулише први и други закон термодинамике, - објасни принцип рада различитих топлотних машина.			Наставник ће: - приближити ученицима параметре стања притисак, запремина, температура, - обрадити термодинамичке величине избором релевантних примјера кроз групни рад са ученицима, - формулисати законе термодинамике уз презентацију на примјерима, - објаснити принцип рада топлотних машина,
5. Хидрауличне машине	- наброји и препозна различите врсте хидрауличних машина,			Наставник ће: - презентовати врсте хидрауличних машина,

	- објасни принцип рада клипних, центрифугалних и зупчастих пумпи, - објасни принцип рада компресора, - наброји врсте водених турбина.			- објаснити принцип рада различитих хидрауличних машина и њихову практичну примјену,
Интеграција				
Механика Технологија обраде Технологија занимања Конструисање Практична настава				
Извори				
- уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске, - друга стручна и теоријска литература, - дидактички материјали, - учила,				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				